

EU CERTIFICERING AF IT-SIKKERHED



ÉN GLOBAL ORGANISATION FOR AKKREDITERING

INDHOLD

- 2 DANAKNyt læserundersøgelse
- 3 Første akkreditering til udbud af præstations-prøvning for medicinske laboratorier
- 4 ILAC MRA for laboratorier akkrediteret til udbud af præstationsprøvning
- 5 IAF database systemcertificering
- 9 ILAC og IAF's fælles generalforsamling bakker op om én global organisation for akkreditering
- 9 Global Red Meat – akkrediteret certificering
- 12 Fælles EU certificering af sikkerhed i it
- 14 Kurser
- 14 Personalia
- 15 Ny lovgivning, hvor akkreditering anvendes
- 15 Nye akkrediteringer/godkendelser
- 16 Nye eller reviderede dokumenter

DANAK

Den Danske Akkrediteringsfond
Dyregårdsvej 5B
2740 Skovlunde
Tlf.: 7733 9500
www.danak.dk
danak@danak.dk

DANAK tilbyder akkreditering til virksomheder, der ønsker national og international anerkendelse af deres prøvnings- og kalibreringsydelser samt certificeringsaktiviteter og inspektion.

DANAK-NYT
Udgiver: DANAK

Ansvarshavende:
Jesper Høj, DANAK

Redaktion:
Erik Bruun Lorentzen, DANAK

Grafisk og teknisk produktion:
Jon Kabell ApS

Oplag: 1.200
Yderligere eksemplarer af DANAK-NYT kan rekvireres hos Tina Henriette Jensen, tij@danak.dk, tlf. 7733 9574 eller printes fra www.danak.dk.



DANAKNYT LÆSER- UNDERSØGELSE

Jesper Høj

DANAK overvejer, om DANAKNyt, som udkommer 1-2 gange om året, er den mest hensigtsmæssige måde at informere kunder, tekniske assessorer og særligt sagkyndige (TAVSA) samt andre interessenter om hvad der foregår i akkrediterings-verdenen.

Da vi tænkte, at det nok er læserne, der er bedst til at vurdere dette, har vi spurgt dem i en spørgeskemaundersøgelse.

Vi har spurgt 640 læsere, mest kunder, tekniske assessorer og særligt sagkyndige. 116 har svaret, hvilket svarer til 18 %.

31 læsere foretrækker bladet i den nuværende form. 67 ville foretrække en månedlig nyhedsmail, og 23 ville foretrække en nyhedsside i forbindelse med DANAKs hjemmeside. Kun få ønsker nyheder via LinkedIn eller andre sociale medier. Flere af de læsere, der foretrækker bladet i den nuværende form, kommenterer, at de ikke forventer at ville læse en nyhedsmail eller en hjemmeside.

Hovedparten af respondenterne skimmer hele bladet og læser udvalgte artikler.

Der er stor tilfredshed med indholdet i bladet. 88 læsere vil gerne læse generel information om nye regler, 62 vil læse om myndigheders brug af akkreditering og 60 ønsker artikler om den internationale udvikling vedrørende akkreditering. Artikler om andre akkrediterede virksomheder f.eks. som uddybende artikler om specifik akkreditering/scheme interesserer 56 respondenter, mens 42 vil læse om akkreditering i andre lande.

65 respondenter finder artiklerne forståelige, og 51 finder dem interessante. 22 synes, at artiklerne (eller nogle af dem) er for indforståede, mens kun en enkelt synes, at nogle af artiklerne er for poppede.

På baggrund af læserundersøgelsen vil DANAK arbejde hen mod at anvende nyhedsmails, hjemmeside eller en kombination heraf. Vi vil gennemføre skiftet langsomt og have fokus på ikke at miste de nuværende læsere, idet vi har fået bekræftet, at informationerne fra DANAK er vigtige.

Vi vil gerne takke alle, der har taget sig tid til at svare på spørgeskemaundersøgelsen.



FØRSTE AKKREDITERING TIL UDBUD AF PRÆSTATIONS- PRØVNING FOR MEDICINSKE LABORATORIER

Henrik Lykkegaard Jørgensen

DEKS (Dansk Institut for Ekstern Kvalitets-sikring for Laboratorier i Sundhedssektoren) blev i juni 2019 akkrediteret til udbud af præstationsprøvnings efter DS/EN ISO/IEC 17043 under akkrediteringsnummer 591, og er den første akkreditering på området, der henvender sig til de medicinske laboratorier. Derudover er DEKS den første udbyder af præstationsprøvnings akkrediteret af DANAK, som ikke har et akkrediteret laboratorium indenfor sin moderorganisation. Nærmere oplysninger om akkrediteringen og de ydelser, der omfattes af DEKS akkreditering, kan ses i DANAK's register.

ILAC MRA for laboratorier akkrediteret til udbud af præstationsprøvning

Med udgivelse af den harmoniserede standard DS/EN ISO/IEC 17043, 1. udg. 2010 Overensstemmelsesvurdering - Generelle krav til præstationsprøvning blev der dannet grundlag for en gensidig anerkendelse af de akkrediterede udbydere af præstationsprøvnings i EA medlemslandene.

DANAK søgte om tilslutning for deltagelse i denne EA Multilateral Agreement (EA MLA) for udbud af præstationsprøvnings i forbindelse med EA's peer evaluering af DANAK i maj 2016. Som et af resultaterne

af EA's Peer evaluering blev DANAK optaget i EA's MLA i 2017. Analogt til EA MLA er der en gensidig anerkendelse på verdensplan under ILAC MRA, Mutual Recognition Arrangement. Baseret på DANAK's deltagelse i EA's MLA er DANAK siden 19. juni 2019 omfattet af ILAC's MRA for præstationsprøvning.



INTERNATION

ILAC MRA FOR LABORATORIER AKKREDITERET TIL UDBUD AF PRÆSTATIONSPRØVNING

Med udgivelse af den harmoniserede standard DS/EN ISO/IEC 17043, 1. udg. 2010 Overensstemmelsesvurdering - Generelle krav til præstationsprøvning blev der dannet grundlag for en gensidig anerkendelse af de akkrediterede udbydere af præstationsprøvninger i EA medlemslandene.

DANAK søgte om tilslutning for deltagelse i denne EA Multilateral Agreement (EA MLA) for udbud af præstationsprøvninger i forbindelse med EA's peer evaluering af DANAK i maj 2016. Som et af resultaterne af EA's Peer evaluering blev DANAK optaget i EA's MLA i 2017. Analogt til EA MLA er der

en gensidig anerkendelse på verdensplan under ILAC MRA, Mutual Recognition Arrangement. Baseret på DANAK's deltagelse i EA's MLA er DANAK siden 19. juni 2019 omfattet af ILAC's MRA for præstationsprøvning.

EA-rapport om akkreditering i Europa, udsendt 4. oktober 2019

Rapporten kan downloades fra EAs webside
<https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2019/10/Report-functioning-accreditation-2019-04Oct2019.pdf>

Aftalen mellem EA og EU-kommissionen har 10 års jubilæum

EA arbejder tæt sammen med EU Kommissionen om implementering af EU-lovgivning.
F.eks. er der krav om akkrediteret certificering i en række direktiver og forordninger.

EAs medlemmer

EA rummer alle EU-lande samt enkelte andre lande F.eks. Norge og Tyrkiet. Det er besluttet, at UK forsat vil være en del af EA, uanset udfaldet af BREXIT. Herudover er en række lande associerede medlemmer.



ONALT NYT

IAF DATABASE SYSTEMCERTIFICERING

Databasen, Certsearch, tilbyder oplysning om systemcertificeringer under IAFs aftalepartnere. Den har som udgangspunkt data om alle akkrediterede certificeringsorganer under IAF-aftale. Hertil kan føjes oplysninger fra certificeringsorganer og certificerede virksomheder.

DANAK har bidraget med information om certificeringsorganer, der er akkrediteret til systemcertificering. Disse certificeringsorganer har mulighed for at tilføje oplysninger om akkrediterede certifikater og om certificeringsorganet. Herefter vil de certificerede virksomheder kunne tilføje oplysninger om virksomheden. En del af databasen er brugerfinansieret, idet der er mulighed for

tilføjelse af ekstra, offentligt tilgængelig og søgbar information mod gebyr. Danske certificeringsorganer har hidtil været tilbageholdende i forhold til at lægge information i databasen.

Databasen forventes offentliggjort i efteråret 2019.

Medio oktober 2019 havde 68 akkrediteringsorganer indlagt data om akkrediterede certificeringer, og omkring 400 certificeringsorganer havde aktiveret deres konti.

Information om databasen findes på IAFs webside https://www.iaf.nu/articles/Update_on_the_IAF_Database_of_Accredited_Certifications/618

ILAC OG IAF'S FÆLLES G BAKKER OP OM ÉN GLOBAL AKKREDITERING



International Manager Erik Øhlenschläger

I starten af nulserne forsøgte man at fusionere ILAC og IAF til én organisation. Dette mislykkedes, men siden har flere forhold gjort, at tiden er moden til at overveje skabelsen af én global organisation på ny. De faktorer, som har betydning, er blandt andet:

- Behov for at fremstå som en global aktør i forhold til den globale infrastruktur for kvalitet. Det såkaldte INetQI, International Network for Quality Infrastructure, som har relationer til de højeste niveauer i United Nations Economic Cooperation for Europe (UNECE), World Bank Group (WBG), World Trade Organization (WTO) og UNIDO.
- Hovedparten af akkrediteringsorganer er medlemmer i både i IAF og ILAC.
- Efter fusion af de asiatiske organisationer APLAC på laboratoriesiden og PAC på certificeringssiden til APAC med virkning fra 1. januar 2019, er samtlige regioner nu hver især én organisation, der dækker både ILAC og IAF's område.

- Det kræver store ressourcer at koordinere ILAC og IAF, da man har flere fælles komiteer, som i vidt omfang duplikerer hinandens arbejde og separate sekretariater i Sydney henholdsvis Canada. Dette omfatter bl.a. Joint Working Group A, som laver de fælles peer-evalueringsdokumenter, Joint Executive Committee, JEC, og Joint General Assembly, JGA.
- ILAC's sekretariat skal under alle omstændigheder flyttes fra det australske akkrediteringsorgan, NATA, da NATA kun har indgået kontrakt med ILAC om at levere sekretariatet yderligere 2 år. Der kan desuden forudses væsentlig afgang på grund af alder i begge sekretariater.

Det afgørende skridt i processen var en enstemmig udtalelse fra JEC ved forårets møde i april i Mexico City, hvor JEC anbefalede etablering af en ny fælles organisation. Denne anbefaling blev fulgt op med to resolutioner på det fælles JGA 29. oktober 2019, som efterfølgende blev tiltrådt af både ILAC's og IAF's generalforsamlinger den 30. oktober 2019. Den første resolution,

JGA Frankfurt Resolution 1, er grundlaget for at påbegynde arbejdet med at skabe en fælles organisation, mens den anden, JGA Frankfurt Resolution 2, anviser den proces, som skal benyttes med oprettelse af en Steering Committee og involvering af en "Contractor" som skal facilitere processen. Ved fusion af APLAC og PAC benyttede man med stor succes en facilitator til at gennemføre processen, som samlet tog 3 år. Hvor lang tid processen med at skabe en fælles organisation vil tage for ILAC og IAF er uklart, men et realistisk gæt er 3-4 år. Der er flere forhold, som man ved vil være en udfordring. De to væsentligste inkluderer:

- Stemmeret til "Stakeholder" medlemmer. I IAF sidder Stakeholders (certificeringsorganisationer) på 30 % af samtlige stemmer, mens Stakeholders i ILAC ikke har stemmeret. I såvel IAF som ILAC er Stakeholders repræsenteret i Executive og har adgang til de fleste komiteer.
- I IAF er der én meget stor teknisk komite, mens ILAC har flere tekniske komiteer (inspektion og laboratorier).

GENERALFORSAMLING BAL ORGANISATION FOR



Fotos: <https://ilaciafmeetings.org/>

JGA Frankfurt Resolution 1 – Recommendation to Establish a Single International Accreditation Organisation (1)

The Joint General Assembly endorses the recommendation of the Joint Executive Committee to establish a single international organisation for accreditation on the basis of the results of the “Survey In Support of the IAF 2020 – 2025 and ILAC 2021 – 2025 Strategic Plans”

JGA Frankfurt Resolution 2 – Recommendation to Establish a Single International Accreditation Organisation (2)

The Joint General Assembly endorses the recommendation of the Joint Executive Committee to create a Steering Committee, reporting to the Joint Executive Committee, to lead the process to establish a single international organisation for accreditation. In this regard, a contractor will be engaged and the costs for the project will be shared equally by IAF and ILAC.

Foreløbigt vil den Steering Committee, som er nedsat påbegynde arbejdet og rapportere ved næste møde for JEC i Beijing April 2020. Først da ved man, hvordan de indledende skridt i fusionsprocessen er forløbet.

ILAC's generalforsamling 2019

Årets generalforsamling i ILAC var blandt de mest dramatiske og begivenhedsrige nogen sinde. Først kunne man fejre at ILAC's MRA for præstationsprøvning nu er sat i drift, og DANAK modtog et certifikat for udvidelsen med PTP (ISO/IEC 17043).

Nyt sekretariat for ILAC

Aftalen med NATA om at levere sekretariatsbistand for 2020-2021 blev tiltrådt ved

resolution GA 23.15, som åbner for en forlængelse med yderligere 2 år, hvis dette skulle være nødvendigt. Bagved ligger en længerevarende diskussion af sekretariatets fremtid. Det har længe været kendt, at ILAC ikke har dækket omkostningerne for NATA, og det vil være nødvendigt at tilføre yderligere ressourcer til sekretariatet og afgøre, hvor sekretariatet skal placeres i en fælles organisation. Såfremt der ikke kan skabes enighed om en fælles organisation for ILAC og IAF, så vil ILAC være nødt til at flytte sit sekretariat. Der er på dette punkt enighed om, at en fremtidig model i alle tilfælde vil være et sekretariat med ILAC som arbejdsgiver.

ILAC Articles of Association (AoA)

ILAC har i mere end 3 år arbejdet på at revidere sine vedtægter, de såkaldte Articles of Association, AoA, så de er i overensstemmelse med “The Dutch Civil Code”, DCC, da ILAC er etableret i Holland. Dette arbejde har været særdeles tidskrævende, og har rummet konflikter mellem især Europa og USA. De tidligere regler sagde, at hver økonomi havde én stemme. Det betød, at 5-6 akkrediteringsorganer i USA måtte dele én stemme, mens alle lande i EU har haft hver sin stemme. Én stemme pr. økonomi stred imidlertid mod princippet om, at hvert medlem i henhold til DCC skal have mindst én stemme. Derfor blev AoA

Fortsættes



revideret til at afspejle, at hvert medlem får én stemme. Grundet meget stor modstand fra europæisk side blev AoA i løbet af revisionsprocessen udbygget med en multiplifier model, således at de medlemmer, som kun har ét akkrediteringsorgan får sin stemme multipliceret med en faktor 1,1, hvis f.eks. der skulle opstå mere end 10 akkrediteringsorganer i én økonomi, eksempelvis USA, Indien eller Japan. Dette skal forhindre dominans fra økonomier med mange akkrediteringsorganer. Det var til det sidste uklart, om AoA kunne opnå det nødvendige flertal på 75 % af afgivne ja og nej stemmer. Efter en dramatisk dag, hvor et notat fra ILAC's advokat blev forelagt umiddelbart før afstemningen om konsekvenserne ved et nej, blev resultatet et ja med 91 % flertal for nye AoA. Sammen med AoA, stadfæstet i resolution GA 23.17, vedtog man desuden to yderligere resolutioner GA 23.18 og GA 23.19 med overgangsbestemmelser og forretningsorden for ILAC. De første valg efter de nye AoA vil derfor finde sted ved GA i 2020 i Montreal. Det skal bemærkes, at ILAC AoA er opdateret på adskillige forhold baseret på konsensus.

ILAC Accreditation Committee (AIC)
Mødet i AIC, som ledes af Erik Øhlenschläger, var koncentreret om revision af et stort antal dokumenter, herunder ILAC P9, P10 og P14 for henholdsvis præstationsprøvning, metrologisk sporbarhed og usikkerhed i kalibrering.

Samtlige dokumenter forventes at være klar til afstemning i starten af 2020. Disse dokumenter fastholdes som centrale for laboratorieaktiviteter uanset hvilken standard aktiviteterne udføres under. For et enkelt dokument, ILAC G11:07/2006 ILAC Guidelines on Qualifications & Competence of Assessors and Technical Experts indstillede man til at dette trækkes tilbage, hvilket blev tiltrådt ved ILAC Resolution GA 23.22. Dokumentet var behandlet af JWGA, som er en fælles komite med IAF, og denne komite vedtog enstemmigt, at den ikke ser et behov for dokumentet længere, da ISO/IEC 17011:2017 bør være tilstrækkeligt. Det er DANAK's håb, at denne resolution kan påvirke udgivelsen/tilbagetrækning af det

obligatoriske IAF MD20 og de dokumenter, som IAF påtænker at udgive for specifikke certificeringsområder.

I arbejdsgruppen for referencematerialer under AIC blev der ved mødet i Frankfurt holdt en workshop om Biobanking. AIC sætter betydelige ressourcer ind på at afdække, hvordan man bedst akkrediterer biobanker, og vil undersøge grænsefladen mellem referencematerialeproducenter (jf. ISO 17034) og laboratorier akkrediteret til ISO/IEC 17025 eller ISO 15189. Samtidig vil man etablere en "roadmap" for vejen frem til en MRA for biobanker, hvilket kan blive meget realistisk på en 3-5 års horisont (foregår dog i Arrangement Committee, ARC).





GLOBAL RED MEAT – AKKREDITERET CERTIFICERING

Fotos: Landbrug & Fødevarer

Hanne Kerl Poulsen

Global Red Meat Standard, også kaldet GRMS, er en ordning udviklet af Landbrug & Fødevarer. Ordningen sætter krav til fødevarer sikkerhed og dyrevelfærd, og henvender sig til slagterier og virksomheder, der forarbejder kød.

GRMS bygger på akkrediteret certificering, og Landbrug & Fødevarer har derfor fået god-

kendelse af ordningen hos den Europæiske samarbejdsorganisation for Akkreditering, EA. DANAK har på vegne af EA bedømt ordningen, og vil fremover som home accreditation body (home-AB) varetage kontakten til de øvrige akkrediteringsorganer i EA.

Akkrediteret certificering forudsætter, at akkrediteringsorganet har gennemgået

ordningen og vurderet, at den er akkrediterbar. Vurderingen skal sikre, at alle involverede kan arbejde efter ordningen, og at omfanget af certificeringen er klart. En ordning, der bruges i flere lande, skal ofte bedømmes af flere akkrediteringsorganer. Inden for EA kan dette forenkles ved, at en ordningsejer anmoder et akkrediteringsorgan om at være home-AB.

Fortsættes



DANAKs opgaver

Internationalt er der krav om, at DANAK skal have en procedure for bedømmelse af ordninger. EA har udarbejdet fælles regler for bedømmelse af ordninger, EA 1/22. Supplerende har DANAK planer om at udgive en akkrediteringsbestemmelse for området.

DANAK bedømmer, om en ordning er akkrediterbar, før der kan akkrediteres til certificering. Her bedømmer DANAK blandt andet: a) om kravene til virksomheden og til certificeringsorganet er klare og entydige, b) at ordningen ikke er diskriminerende, c) om ordningen giver mulighed for, at certificeringsorgan og akkrediteringsorgan kan opfylde internationale krav om akkrediteret certificering, og d) om alle krav til virksomhed og til certificeringsorgan er offentligt tilgængelige. Herudover skal det være klart, hvem og hvad ordningen omfatter, og hvilken overordnet standard ordningen er tilpasset f.eks. produkt-

certificering DS/EN ISO/IEC 17065 eller systemcertificering DS/EN ISO/IEC 17021-1.

DANAKs arbejde finansieres enten af ordningsejeren, eller af den/de certificeringsorganer, der ønsker akkrediteret certificering til ordningen. Ud over den indledende bedømmelse af en ordning, er der krav om at ændringer i ordningen skal bedømmes, før de træder i kraft, og at ordninger skal genbedømmes, når krav til certificeringsorganer eller akkrediteringsorganer ændres.

DANAK har udgivet en liste over de ordninger/schemes, hvor DANAK har aktive akkrediteringer. Det vil her fremover fremgå, hvilke af disse, der er bedømt efter de nyeste retningslinjer. For ordninger, der har været i brug i mange år, kan der være behov for en ny bedømmelse. I disse tilfælde vil DANAK bedømme den nyeste version af ordningen i forhold til de nyeste krav til bedømmelse af ordninger.

Ordninger, der allerede er bedømt

DANAK foretager ikke en ny bedømmelse, hvis ordningen allerede er bedømt af IAF eller et home-AB inden for EA. Tilsvarende gælder, at ordninger, der er direkte fastsat i EU lovgivning, bedømmes af EA på medlemmernes vegne.

Godkendes en ordning inden for EA eller IAF, betyder det, at ordningen umiddelbart kan benyttes i andre medlemslande. Det sparer tid og ressourcer, ligesom det betyder, at ordningerne behandles ensartet i medlemslandene.

En ordningsejer kan dog fortsat vælge, at ordningen skal bedømmes af hver enkelt af de akkrediteringsorganer, der har tilknyttet certificeringsorganer på området. Det er ofte tilfældet, når der er tale om ordninger, der kun benyttes nationalt.

Krav til akkrediteret certificering

DANAKs krav til ordninger bygger på fælles regler inden for EA – beskrevet i EA 1/22.

DANAK forventes at udsende en ny AB (akkrediteringsbestemmelse) om bedømmelse af ordninger.

Der forventes forenklede krav til ordninger, der udelukkende bruges i Danmark.

Internationale ordninger

EAs liste over godkendte ordninger rummer fx IFS. EAs liste er ikke offentligt tilgængelig, men DANAK kan oplyse om en given ordning er på listen, og hvem der er home-AB.

IAFs liste rummer fx GLOBALG.A.P.s Integrated Farm Assurance ordninger. DANAK anerkender umiddelbart ordninger på disse lister.

Danske ordninger – akkrediteret certificering

GRMS er godkendt til brug i hele EAs område

Andre ordninger som f.eks. Dansk Kalv og ACQP (kyllingeproduktion) er godkendt til brug i Danmark.

Listen over ordninger findes på DANAKs webside http://portal.danak.dk/Portal/info_akkreditering/pris/



LANDBRUG & FØDEVARERS ERFARINGER SOM ORDNINGSEJER

Karsten Bruun Rasmussen, chefkonsulent Landbrug & Fødevarer

GRMS startede i 2006, hvor ønsket fra især den danske slagteribranche var at få udviklet en standard inden for styring af fødevarsikkerhed, som var tilpasset forholdene på et slagteri, og som var mulig at implementere i praksis. Det var især dikteret af krav fra engelsk og tysk detailhandel. Ud over fødevarsikkerhed, var det også et ønske at indbygge krav til dyrevelfærd og kvalitetsstyring.

GRMS anvendes i dag af stort set alle svineslagterier i Danmark, og af nogle slagterier i oksekødsektoren. Uden for Danmark er det især slagterier i Belgien og Holland, der har taget standarden i anvendelse; men der er også udstedt certifikater i Polen, Tyskland, Sverige, Frankrig og Portugal.

GRMS er desuden godkendt af QS (som er en tysk certificeringsordning for landbrugsprodukter) i kombination med en tilsvarende dansk standard inden for primærproduktion af grise. Denne godkendelse letter adgangen til tysk detailhandel.

Udviklingen af GRMS har de seneste år været påvirket af benchmarking kriterier fra GFSI (Global FoodSafety Initiative), som siden 2009 har godkendt GRMS. GFSI fastlægger meget ambitiøse mål for styring af fødevarsikkerhed, som er inspireret af ønsker fra international fødevarerproduktion og international detailhandel. Ændringerne fastlægges derfor i høj grad i forhold til

ønsker fra denne gruppe af interessenter, repræsenteret ved store internationale fødevarer virksomheder og de største detailhandelskæder i verden.

Detaljerne for GRMS fastlægges i samarbejde med de store danske eksportvirksomheder inden for kødsektoren og afstemmes med de certificeringsvirksomheder, som er akkrediteret til at certificere produktionssteder, der anvender GRMS.

Det er fundamentalt vigtigt, at en international standard for fødevarsikkerhed, kvalitet og dyrevelfærd anvender akkrediteret certificering både af hensyn til troværdigheden, men også for at sikre en høj grad af ensartethed i vurderingen af de enkelte produktionssteder forskellige steder i verden. Akkreditering er desuden en forudsætning for anerkendelsen af GRMS fra QS og GFSI, som er af stor markeds mæssig betydning.

GRMS er åben for alle, og udvikling og drift af standarden finansieres af Svineafgiftsfonden, der på denne måde støtter afsætningen af grisekød til de mest krævende importører på verdensmarkedet, og samtidig er med til at øge fødevarsikkerheden i hele værdikæden. GRMS-logo er beskyttet og må ikke anvendes på produkter og emballager, og må ikke anvendes som en indikation på at det er et særligt sikkert produkt. Der er altså ikke tale om en mærkning af produkter. Certifikatet

udstedes til produktionsstedet, og er et bevis på, at dette produktionssted lever op til kravene i GRMS.

Udvikling af GRMS er foregået i samarbejde med de danske svineslagterier og Slagteriernes Forskningsinstitut (DMRI). På denne måde har vi sikret, at den viden der var om produktion af sikre kvalitetsfødevarer er indarbejdet i standarden på en måde, der kan implementeres i praksis. Det kan anbefales, at man ved udvikling af standarder for produktion altid involverer de dygtigste virksomheder på området, samt hvad der måtte være af tilgængelig viden og forskning, så man også får de nyeste ideer med.

Samtidig er det vigtigt at sikre international accept af standarden ved at involvere især detailhandlen, men også andre modtagere af produkterne. Et andet element er certificeringsprocessen og auditprotokollen. Her er det vigtigt at have en god dialog med certificeringsvirksomheder, så man sikrer fornuftige procedurer og hjælpeværktøjer. Det er særligt vigtigt at sikre veluddannede auditører, da dette er fundamentet for hele certificeringsordningen. Selv om akkrediteringsorganet ikke kan virke som konsulent, er det en god ide at involvere dem, særligt i de sidste faser af udviklingen, så man kan sikre sig, at standarden er håndterbar i det daglige arbejde.



FÆLLES EU CERTIFICER

Lars Thomsen, Center for Cybersikkerhed

EUs nye forordning om cybersikkerhed trådte i kraft i juni i år. En del af forordningen omhandler certificering af sikkerhed i it-produkter, it-tjenester og it-processer. Der har i en årrække eksisteret nogle få certificeringsordninger på området, men med forordningen kommer der fælles EU ordninger, så virksomheder kan få udstedt ét certifikat i et medlemsland, der derefter vil være anerkendt i samtlige EU-lande.

Den nye forordning fastsætter rammerne for, hvordan forskellige certificeringsordninger skal udformes og styres. Der er altså ikke nogen certificeringsordninger fra starten, men

EU Kommissionen vil udarbejde et rullende arbejdsprogram, der lægger linjen for hvilke certificeringsordninger, der skal etableres i de kommende år.

For at hjælpe Kommissionen med at afklare hvilke certificeringsordninger, der bliver behov for, er der nedsat to rådgivende grupper: En gruppe med repræsentanter fra industri, standardiseringsorganisationer, akkrediteringsorganisationer, forbrugerorganisationer mv. og en gruppe med repræsentanter fra de enkelte medlemsstater. At dømme efter drøftelserne i den statslige gruppe, vil nogle af de eksisterende

certificeringsordninger blive videreført i de europæiske rammer. Derudover diskuteres bl.a. mulighederne for at certificere Cloud-tjenester, IoT produkter, organisations sikkerhedsniveau og 5G teknologi.

For at kunne udstede certifikater, er det en forudsætning, at der eksisterer standarder, der kan evalueres efter. Derfor vil man nok opleve, at der opstår et behov for at udvikle nye standarder, og måske bliver eksisterende revideret.

De certificeringsordninger, der vil blive lagt ind i de europæiske rammer, vil være frivillige,



REGULERING AF SIKKERHED I IT

medmindre der er national eller europæisk regulering, der fastsætter andet. Det er ikke utænkeligt, at vi i fremtiden vil se en øget regulering på området for cybersikkerhed også i forhold til krav om certificering.

I forordningen er der fastsat tre tillids-niveauer til evaluering og dermed certificering. De tre niveauer er; "Grundlæggende", "Betydeligt" og "Højt". Det er vigtigt her at understrege, at niveauet af tillid handler om hvor grundigt et produkt, en tjeneste eller en proces er blevet evalueret, ikke nødvendigvis hvor sikkert det er. F.eks. bliver et produkt ikke bedre end de

krav, der stilles til det - eller med andre ord hvor god standarden er.

De europæiske rammer for certificering af cybersikkerhed rummer en mulighed for selvevaluering på tillidsniveauet "Grundlæggende". Det vil sige, at en virksomhed kan erklære sig i overensstemmelse med et sæt af krav. Der vil på forskellige måder blive ført tilsyn med sådanne erklæringer, ligesom der vil blive ført tilsyn med andre aspekter af forordningen.

Med undtagelse af muligheden for selverklæring af overensstemmelse på det

"Grundlæggende" niveau, vil evaluering og certificering ske via en uafhængig tredje part. Forordningen fastlægger, at tredjeparts organisationer, der skal evaluere produkters, tjenesters eller processers overensstemmelse med standarder, og de der udsteder certifikater, skal være akkrediterede. Så når danske organisationer ønsker at påtage sig den opgave, vil de skulle akkrediteres af det nationale akkrediteringsorgan, altså DANAK.

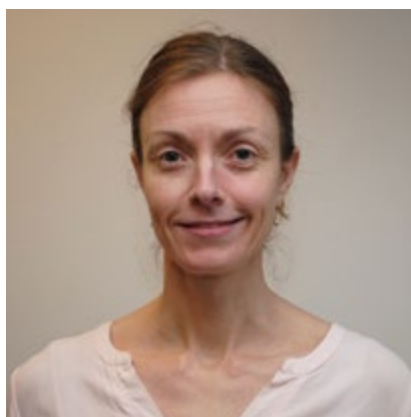
KURSER

Tilmelding via www.danak.dk



Grundkursus	Dato	Tilmeldingsfrist
Grundkursus i standarden DS/EN ISO/IEC 17020:2012	22.-23. januar 2020	Overskredet
Overensstemmelsesvurdering - Krav til forskellige typer inspektionsorganer		
Grundkursus i standarden DS/EN ISO 15189:2013	22.-24. april 2020	17. februar 2020
Medicinske laboratorier – Krav til kvalitet og kompetence		
Grundkursus i standarden DS/EN ISO/IEC 17025:2017	13.-15. maj 2020	9. marts 2020
Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence		
Grundkursus i standarden DS/EN ISO/IEC 17025:2017	2.-4. december 2020	28. september 2020
Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence		

TILTRÅDTE



NICOLE CLAUDIA DONSMARK

Nicole Claudia Donsmark er cand.scient. i geologi-geofysik. Nicole har arbejdet som produktkvalitetsingeniør hos ROCKWOOL i deres mekanisk fysiske laboratorium. Før det har hun arbejdet som procesingeniør

hos FLSmidth, hvor hun havde ansvaret for råmaterialehåndteringen i procesafdelingen. Nicole har ligeledes arbejdet som procesingeniør hos Babcock & Wilcox Vølund. Nicole er ansat som LA i laboratoriesektionen.

NY LOVGIVNING, HVOR AKKREDITERING ANVENDES

Nedenstående love og bekendtgørelser kan findes på www.retsinfo.dk

Listen omhandler ny lovgivning fra oktober 2018 til marts 2019.

Ref. nr.	Emne	Udgivet
LBK nr. 965 Sundheds- og Ældreministeriet	Bekendtgørelse af lov om tobaksvarer m.v.	26/08/2019
LBK nr. 841 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Bekendtgørelse af lov om fremme af energibesparelser i bygninger	21/08/2019
BEK nr. 1005 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Bekendtgørelse om CO ₂ -kvoter (CO ₂ -kvotebekendtgørelsen)	27/09/2019
BEK nr. 793 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	Bekendtgørelse om energimærkning af bygninger	07/08/2019
BEK nr. 762 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2019/2020	29/07/2019
BEK nr. 674 Transport- og Boligministeriet	Bekendtgørelse om certificeringsordninger for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet	01/07/2019
BEK nr. 673 Transport- og Boligministeriet	Bekendtgørelse om certificeringsordning for transportable konstruktioner	01/07/2019
BEK nr. 664 Transport- og Boligministeriet	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om interoperabilitet i jernbanesystemet	01/07/2019
BEK nr. 661 Transport- og Boligministeriet	Bekendtgørelse om krav til bemyndigede organer på jernbaneområdet	01/07/2019
BEK nr. 523 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger	01/05/2019
VEJ nr. 9498 Miljø- og Fødevareministeriet	Vejledning om kritisk resistent salmonella hos fjerkræ, kvæg og svin	07/06/2019
VEJ nr. 9392 Miljø- og Fødevareministeriet	Vejledning om foder og fodervirksomheder (Fodervejledningen)	03/05/2019

NYE AKKREDITERINGER/GODKENDELSE

Nye akkrediteringer april 2019 til oktober 2019

Certificeringsorganer		
01-3018	Dansk Svejse Inspektion ApS	Personcertificering: Svejserne
01-7046	Rail & Transit Verification Denmark ApS	Produktcertificering: Interoperabilitetsdirektivet
Inspektionsorganer		
02-9116	OBH Ingeniørservice A/S	Inspektion: Brandsikringsanlæg, brandlarmanlæg
02-9118	Dansk Svejse Inspektion ApS	Inspektion af metoder til at udføre endelige sammenføjninger
02-9119	Nordisk Legepladsinstitut IVS	Inspektion: Legepladser
Laboratorier		
04-596	Siemens Gamesa Renewable Energy A/S	Akkreditering til prøvning
04-599	Eniso Nordic ApS	Akkreditering til prøvning
05-593	Eurofins Genomics Europe Genotyping A/S	Akkreditering til prøvning
05-595	FCM Testing	Akkreditering til prøvning
05-597	Eurofins Milk Testing A/S	Akkreditering til produktion af referencematerialer
05-598	DuPont Nutrition Biosciences ApS	Akkreditering til prøvning
05-601	FORCE Technology	Akkreditering til prøvning
06-591	DEKS	Akkreditering til udbud af præstationsprøvning
06-1040	Klinisk Immunologisk Afdeling, Rigshospitalet	Akkreditering til medicinsk undersøgelse

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA DANAK

Alle dokumenterne kan hentes på DANAK's hjemmeside: www.danak.dk

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
AB 1	Generel bestemmelse om akkreditering af virksomheder	September 2019	Revideret
AB 3	Akkreditering af laboratoriet	September 2019	Revideret
AB 4	Akkreditering af udbydere af præstationsprøvninger	September 2019	Revideret
AB 5	Akkreditering af virksomheder til produktion af referencematerialer	September 2019	Revideret
AB 6	Akkreditering til certificering	Juni 2019	Revideret
AB 7	Akkreditering til inspection	September 2019	Revideret
AB 9	Akkreditering til verification vedr. drivhusgas	September 2019	Revideret
AM	Akkrediteringsmeddelelser udgives og revideres løbende		

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA EA

(European Co-operation for Accreditation)

Dokumenter med krav eller vejledning til DANAK's kunder siden sidste DANAK-Nyt. Alle dokumenter kan hentes på EA's hjemmeside: www.european-accreditation.org

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
EA-4/23 INF	The Assessment and Accreditation of Opinions and Interpretations using ISO/IEC 17025:2017	Oktober 2019	Revideret

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA IAF

(International Accreditation Forum, Inc.)

Dokumenter med krav eller vejledning til DANAK's kunder siden sidste DANAK-Nyt. Alle dokumenter kan hentes på IAF's hjemmeside: www.iaf.nu

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
IAF MD 5	IAF MD 5:2019 Determination of Audit Time of Quality, Environmental, and Occupational Health & Safety Management Systems	November 2019	Revideret
IAF MD 11	Application of ISO/IEC 17021 for Audits of Integrated Management Systems	Juli 2019	Revideret

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA ILAC

(International Laboratory Accreditation Cooperation)

Dokumenter med krav eller vejledning til DANAK's kunder siden sidste DANAK-Nyt. Alle dokumenter kan hentes på ILAC's hjemmeside: www.ilac.org

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
ILAC G8	Guidelines on Decision Rules and Statements of Conformity	September 2019	Revideret
ILAC G27	Guidance on measurements performed as part of an inspection process	Juli 2019	Revideret
ILAC P4	ILAC Mutual Recognition Arrangement: Policy and Management	Maj 2019	Revideret
ILAC P5	ILAC Mutual Recognition Arrangement: Scope and Obligations	Maj 2019	Revideret
ILAC P8	ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Conformity Assessment Bodies	Marts 2019	Revideret
ILAC B6	Benefits for Laboratories Participating in Proficiency Testing Programs	Juni 2019	Ny